

res hver eneste dag året rundt, er en fastslået kendsgerning. Når jeg går rundt i mit supermarked derhjemme, kan jeg tydeligt at se, at især i de seneste 10 år har indretningen af butikken ændret sig meget. Der er kommet mange flere meter køledisk, kølemontrene er blevet mange kubikmeter større, og tilbudene på forarbejdede fødevarer er også blevet mangfoldigere.

Dermed er mængderne af affald og især emballageaffald fra husholdningerne tilsvarende blevet voldsomt forøget. Altså har både mængden og især sammensætningen af husholdningsaffaldet ændret sig meget i de senere år.

Det er ikke kun i husholdningerne, der er sket store ændringer i sammensætning af affaldet. Et godt eksempel på en ny type affald, som volder mange problemer både på grund af mængderne og på grund af giftigheden i affaldet, er de store bigballe, som de kaldes, med restprodukterne fra røgrensningsfiltrene på bl.a. vore kraftværker. At vi står med dette problem i dag, er et håndgribeligt bevis på, at de senere års skrappe krav til røgrensning har virket – et resultat af en fastsat miljøpolitisk indsats.

For få år siden var befolkningens ønske jo bare, at røgen kom væk fra værkerne. Den skulle sendes godt op i luften og dermed væk fra de nære omgivelser. Derfor blev skorstenene faktisk bygget højere og højere, og man fik bildt sig selv ind, at nu var de farlige stoffer borte. Men der er aldrig noget, der hedder borte, når man taler om miljøet.

Nu finder der som sagt en solid og effektiv røgrensning sted, og det er bestemt godt. Men der er altså også rundt om i landet store mængder af disse bigballe med de giftige restprodukter.

I dag sendes restprodukterne til Tyskland, hvor de bliver blandet op med cement og brugt til stabilisering af gamle, udtjente minegange, bl.a. i det store mineområde nede ved Stuttgart. Jeg ved da godt, at de geologiske forhold i mineområderne er af en sådan beskaffenhed, at det er fuldt forsvarligt. Men mon ikke det er på tide, at vi inden for landets egne grænser laver forsøg med at behandle dette affald på en forsvarlig og mere miljørigtig måde i stedet for at eksportere vort problemaffald?

Der er grund til at gøre opmærksom på, at der rent faktisk arbejdes med et projekt om udvikling af en proces til behandling af restprodukter fra røgrensning på affaldsforbrændings-

anlæg. Det er et samarbejde, som finder sted imellem Vandkvalitetsinstituttet, F.L. Smidth Miljøaktieselskab og I/S Kara ved Roskilde.

Regeringen har i sin redegørelse oplyst de mangfoldige emner, der indgår i et moderne samfunds affald. At det kun er godt et års tid siden, vi her i Folketinget sidst havde affaldsproblemerne på dagsordenen, viser jo, at samfundets håndtering af affald er et væsentligt politisk spørgsmål. Man skal ikke have beskæftiget sig med miljøpolitik i ret lang tid, før man er klar over, at der dels i store dele af befolkningen er stærke ønsker om at medvirke til, at affaldet bliver indsamlet, sorteret og bortskaffet på forsvarlig vis, og dels har såvel staten som kommunerne den største interesse i, at affald ikke skaber uoverskuelige miljøproblemer. Derfor skal affaldsstrømmene ses i en større sammenhæng.

De mange væsentlige og centrale elementer i regeringens affaldsredegørelse har ministeren på bedste vis redegjort for for et øjeblik siden. Men man kan jo ikke snakke affald uden at komme ind på affaldshierarkiet, som det bliver kaldt i ministerens redegørelse. Jeg kalder det de seks affaldsbud.

Vores prioritering må altid være sådan, at vi for det første minimerer mængden af ressourceforbruget, for det andet genanvender så meget som muligt, for det tredje nyttiggør affald ved at anvende det til produktion af kraftvarme, for det fjerde nyttiggør affald ved at bruge energien til produktion af varme, for det femte at der sker en miljørigtig forbrænding af affaldet, og til sjette og sidst, hvis ikke andet kan lade sig gøre, at så lidt som muligt lægges ud på lossepladserne.

Det er i den forbindelse vigtigt at pointere, at samfundet både kan og skal opstille krav til kvaliteten og sammensætningen af det affald, som skal behandles. Det er jo et resultat af en skrap miljøpolitik, at den samlede mængde bly i miljøet er blevet væsentlig lavere inden for de senere år. Det samme gør sig heldigvis også gældende for det farlige stof cadmium. I den forbindelse skal det nævnes, at ideen »at tænke i vugge til grav-konceptet« må vi forlange bliver gennemtænkt såvel i produktionen som i de enkelte produkter.

Fra Socialdemokratiets side er det et stærkt ønske at øge genbruget. Vi finder, at det må være muligt at komme op på en langt højere procent end de 50, der er målet for dagens